

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA

Rudarenje između nasleđa i budućnosti: ekonomske, društvene i ekološke perspektive

Beograd, Institut ekonomskih nauka, 13-14. novembar 2025.

Rok za prijavu ~~15. jun 2025.~~ 30. jun 2025.

Rudarenje kao ključni element globalne industrije ima duboke ekonomske i ekološke implikacije, koje su naročito vidljive na lokalnim nivoima. U Srbiji i regionu, rudarska tradicija oblikovala je ekonomske i političke tokove kroz istoriju, dok savremeni izazovi, poput održivog razvoja i energetske tranzicije, otvaraju nova pitanja o njegovoj ulozi u društvenim, ekonomskim i političkim okvirima.

Međunarodna konferencija *Rudarenje između nasleđa i budućnosti* ima za cilj analizu istorije rudarenja u Srbiji i regionu kroz multidisciplinarni pristup, odnosno povezivanje političkih, ekonomskih, društvenih, tehnoloških i ekoloških narativa. Konferencija okuplja stručnjake iz oblasti istorije, ekonomije, sociologije, ekologije, inženjerstva, antropologije, studija kulture i medija, ali i drugih disciplina, omogućavajući interdisciplinarno promišljanje rudarskih politika i njihovih posledica. Period analize obuhvata razvoj rudarskih aktivnosti od srednjeg veka do savremenog doba, s posebnim naglaskom na ključne prelomne tačke, kao što su nastanak moderne države u 19. veku, razvoj industrijalizacije u 20. veku, kao i savremeni izazovi globalizacije i zelene tranzicije.

Ključna istraživačka pitanja uključuju:

- Kako su rudarski resursi oblikovali ekonomski razvoj i političku dinamiku Srbije i regiona?
- Da li su rudarski projekti podsticali modernizaciju ili produbljivali ekonomsku zavisnost?
- Kakve su bile ekonomske, društvene i ekološke posledice rudarenja na lokalne zajednice?
- Kako teorije odrasta i post-ekstraktivističke perspektive mogu doprineti promišljanju alternativa trenutnim modelima rudarske industrije?

Tematske oblasti konferencije:

1. Rudarenje i ekonomski razvoj: industrijalizacija ili ekonomska zavisnost?

U kojoj meri je rudarski sektor u Srbiji podsticao industrijalizaciju i tehnološki napredak, a u kojoj meri je ograničavao razvoj kroz zavisnost od primarne proizvodnje? Kako su različiti periodi rudarske ekspanzije (srednjovekovno rudarstvo, vreme Kneževine/Kraljevine Srbije, vreme Jugoslavije, tranzicioni period) uticali na domaću industriju i tržište rada?

2. Strukturna zavisnost i modeli ekonomske politike

Da li su Srbija i zemlje regiona kroz istoriju uspele da integrišu rudarenje u održivi ekonomski model su ostale zarobljene u zavisnosti od stranog kapitala i izvoza sirovina? Kako su međunarodni ekonomski odnosi i prisustvo stranih rudarskih kompanija uticali na suverenost ekonomske politike?

3. Političke posledice rudarenja: resursi, vlast i moć

Da li je rudarski sektor doprinosa političkoj stabilnosti ili je stvarao osnove za klijentelizam, korupciju i rentijerstvo? Kakvu su ulogu rudarski resursi igrali u spoljnopolitičkim strategijama Srbije i Jugoslavije - da li su olakšavali međunarodnu saradnju ili raspirivali geopolitičke konflikte?

4. Društveni i ekološki aspekti rudarenja: od ekstraktivizma ka post-ekstraktivizmu

Kako su rudarski projekti oblikovali društvene odnose, radničke pokrete i lokalne zajednice? Kako su ekološke posledice rudarenja uticale na održivost razvoja i javnu percepciju industrije? Na koji način ekofeministički, pluriversalni i post-ekstraktivistički pristupi mogu doprineti kritici i prevazilaženju ekstraktivizma kao šireg fenomena koji nadilazi samu rudarsku industriju? Kako teorije odrasta mogu biti povezane sa aktivizmom na terenu? Kako koncept „kulture rudarenja“ pomaže da razumemo kako su rudarski rad, sećanje i identitet oblikovali lokalne zajednice u Srbiji i regionu - posebno u kontekstu transformacija rada, nasleđa i ekoloških izazova?

Rok za prijavu je 15. jun 2025. godine. Prijave se šalju na email adresu: deit@ien.bg.ac.rs

Konferencija će se odvijati na srpskom (i drugim međusobno razumljivim jezicima regiona) i engleskom jeziku. Dužina prezentacija je ograničena na 15 minuta. Pored empirijskih istraživanja, učesnici mogu da prezentuju i teorijska razmatranja u vezi sa centralnom temom. Konačna lista učesnika će biti objavljena **30. juna 2025.**

Prijava treba da sadrži:

- Ime i afilijaciju autora, CV (do 300 reči), email adresu za komunikaciju
- Naslov prezentacije
- Apstrakt (do 300 reči)
- Okvirnu tematsku oblast

Publikacije

Po završetku konferencije biće objavljena *knjiga apstrakata* sa svim prihvaćenim izlaganjima. Takođe, tokom 2026. godine planira se objavljivanje *zbornika radova*, koji će obuhvatiti proširene verzije odabranih izlaganja sa konferencije. Učesnici će biti pozvani da svoje radove

dostave nakon konferencije, a dodatne informacije o rokovima i načinu selekcije biće blagovremeno prosleđene.

Finansijska podrška i kotizacija

Međunarodna konferencija ***Rudarenje između nasleđa i budućnosti*** ne naplaćuje kotizaciju za učešće. Međutim, organizatori raspolažu ograničenim sredstvima za pokrivanje troškova smeštaja i putovanja, koja su dostupna isključivo istraživačima iz inostranstva. S obzirom na ograničenost ovih sredstava, podstičemo učesnike da se informišu kod svojih matičnih institucija o mogućnostima finansiranja ovih troškova.

Dodatne informacije o dostupnoj podršci i kriterijumima za njeno odobravanje biće dostavljene odabranim učesnicima nakon prihvatanja njihovih izlaganja.

Naučni odbor: dr Marko Miljković (predsednik, Institut ekonomskih nauka), prof. dr Ulf Brunnbauer (Leibniz-Instituts für Ost- und Südosteuropaforschung; Universität Regensburg), prof. dr Rémi Bazillier (Panthéon-Sorbonne University – Paris 1), prof. dr Hrvoje Petrić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), prof. dr Andrea Matošević (Filozofski fakultet Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli), doc. dr Nemanja Radonjić (Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu), dr Ksenija Hanaček (Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals, Universitat Autònoma de Barcelona), dr Jure Ramšak (Inštitut za zgodovinske študije, ZRS Koper), dr Milica Kočović De Santo (Institut ekonomskih nauka), dr Aleksandar Matković (Institut ekonomskih nauka)

Organizacioni odbor: dr Vladimir Andrić (predsednik, Institut ekonomskih nauka), dr Marko Miljković (Institut ekonomskih nauka), dr Milica Kočović De Santo (Institut ekonomskih nauka), dr Aleksandar Matković (Institut ekonomskih nauka), MA Emilija Cvetković (Institut ekonomskih nauka)